

Bilag 10 til KMU 30-01-2020 - Høringssvar i deres fulde ordlyd

Samlede høringssvar afgivet i DK-Plan

Dato	Navn	Adresse	Telefon	Email	Emne	Tekst	Vedhæftet fil
11-05-2019	Ebbe Eriksen	Søndervang 6, Mammen, 8850 Bjerringbro	29910859	skrald@os.dk	forsynings- sikkerhed	Forsynings sikkerheden vurderes som god, vandværket har etableret forbindelse til Lee vandværk. Forbindelsen er normalt lukket, men kan ved behov åbnes via måler til forsyning til Lee eller fra Lee vandværk	
22-05-2019	Ebbe Eriksen	Søndervang 6, Mammen, 8850 Bjerringbro	29910859	ebe@os.dk	Stamdata Mammen Bys Vandværk	Forsyningsområde: Vinkelvej 250, 248 og 273 er overdraget til Vinkel Vandværk. Indvindingstilladelse: Tilladelsen er udvidet til 95.000m�/�r. I 2018 er der udpumpet ca. 85000m� Der pågår pt. forhandling med Mammen Mejeri om deres forventede vandforbrug.	
05-06-2019	Lars W. Lund	Bjerringbrovej 22, 8850 Bjerringbro	41154319	lawlu@outlook.dk	Indsats plan for Tange vandværk	- Hvorledes er det tænkt at følge op på den foreslåede l�sning - Hvad forventes der af vandværket - Hvilke muligheder har værket såfremt plan ikke holdes, hvem skal vi kontakte	
09-08-2019	Peter Hill Hansen	Carsten Niebuhrs gade 43, 1577 København V		phhn@bane.dk	Høring om indsatsplaner for Tange vandværker i Viborg Kommune	Banedanmark opretter aftaler med vandværker mfl. om at der ikke foretages sporspr�jtning, hvis det fremgår af Miljøportalen, at banestrækningen ligger i et BNBO eller pesticidf�lsomt område. I øvrigt giver de fremsendte udkast til indsatsplaner ikke anledning til bemærkninger fra Banedanmark	
09-08-2019	Esben Tøttrup	Vindumvej 28, Bjerring, 8850 Bjerringbro	40284472	e.toettrup@gmail.com	Indsatsplan for Tange vandværk	Høringssvar til indsatsplan Vindumvandv�rk Som grundejer af 30g Bjerring by, Bjerring. Kan jeg ikke accepter at der vil ske restriktioner, som vil forringe min drift og derved dyrkning frit af mine arealer. Vi ønsker ikke en frivillige aftale om ændring i dyrknings metode eller andet som kan påvirke vores drift i nogle henseende. Såfremt at der bliver pålagt os ændringer, vil vi kræve fuld erstatning af hele vores ejendom. Og ikke kun på den del som vi vil blive pålagt ændring på. Det vil få en opsættende virkning på ejendommens muligheder. Venlig hilsen Helle og Esben Tøttrup	

Samlede høringssvar afgivet i DK-Plan

09-08-2019	Arne Søndergård	Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro		ashs@mail.tele.dk	Høringssvar vedr. indsatsplan for Sdr. Rind vandværk	Vedhæftet fremsendes et høringssvar på vegne af landmand Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro. Med venlig hilsen Lars Jørgensen Planteavlskonsulent, LMO Asmildklostervej 11 8800 Viborg laj@lmo.dk	Vedhæftet fil
09-08-2019	Arne Søndergård	Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro		ashs@mail.tele.dk	Høringssvar vedr. indsatsplan for Rødkjærsbro vandværk	Vedhæftet fremsendes et høringssvar på vegne af landmand Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro. Med venlig hilsen Lars Jørgensen Planteavlskonsulent, LMO Asmildklostervej 11 8800 Viborg laj@lmo.dk	Vedhæftet fil
09-08-2019	Arne Søndergård	Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro	86659122	ashs@mail.tele.dk	Høringssvar vedr. indsatsplan for Højbjerg By vandværk	Vedhæftet fremsendes et høringssvar på vegne af landmand Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro. Med venlig hilsen Lars Jørgensen Planteavlskonsulent, LMO Asmildklostervej 11 8800 Viborg laj@lmo.dk	Vedhæftet fil
09-08-2019	Arne Søndergård	Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro		ashs@mail.tele.dk	Høringssvar vedr. indsatsplan for Vindum vandværk	Vedhæftet fremsendes et høringssvar på vegne af landmand Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro. Med venlig hilsen Lars Jørgensen Planteavlskonsulent, LMO Asmildklostervej 11 8800 Viborg laj@lmo.dk	Vedhæftet fil
09-08-2019	Esben Tøttrup	Vindumvej 28, Bjerring, 8850 Bjerringbro	40284472	e.toettrup@gmail.com	Indvindingsop landet til Vindum Vandværk	Høringssvar til indsatsplan Vindumvandværk Som grundejer af 8æ og 30g Bjerring by, Bjerring. Kan jeg ikke accepter at der vil ske restriktioner, som vil forringe min drift og derved dyrkning frit af mine arealer. Vi ønsker ikke en frivillige aftale om ændring i dyrknings metode eller andet som kan påvirke vores drift i nogle henseende. Såfremt at der bliver pålagt os ændringer, vil vi kræve fuld erstatning af hele vores ejendom. Og ikke kun på den del som vi vil blive pålagt ændring på. Det vil få en opsættende virkning på ejendommens muligheder. Venlig hilsen Helle og Esben Tøttrup	Vedhæftet fil
09-08-2019	Hans Christian de Neergaard	Vindumovergaa rdsvej 6, 8850 Bjerringbro	51572555	post@vindumovergaard.dk	Vindum Vandværk m fl.		Vedhæftet fil

Samlede høringssvar afgivet i DK-Plan

09-08-2019	Børge Hvidberg	Vinkelvej 206, 8800 Viborg		vinkelvand@gmail.com	Indsatsplan for vinkel Bys Vandværk, indvindingsso mråde og BNBO	Det beregnede indvindingsområde og BNBO er i strid med tidligere vurderinger af indvindingsområdet og tidligere vurderinger af den overordnede grundvandstrømningsretning for Vinkel-området. Det er også i modstrid med det overordnede hydrogeologiske billed, hvor Vinkel-området hydrogeologisk er en "ø", afgrænset mod nord og vest af Nørreå, og mod syd af Rind bæk. Jeg mener at det beregnede indvindingsområde i indsatsplanen bør revurderes og/eller gen-beregnes,	
09-08-2019	Arne Søndergård	Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro		ashs@mail.tele.dk	Høringssvar vedr. indsatsplan for Vinkel By vandværk	Vedhæftet fremsendes et høringssvar på vegne af landmand Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro. Med venlig hilsen Lars Jørgensen Planteavlskonsulent, LMO Asmildklostervej 11 8800 Viborg laj@lmo.dk	Vedhæftet fil

Viborg Kommune
Teknik & Miljø Natur og Vand
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Viborg

9. august 2019

Mobil

2999 5734

Mail

laj@lmo.dk

Høringssvar til indsatsplaner for Rødkærsbro – Sdr. Rind – Vinkel By – Højbjerg og Vindum vandværker for landmand Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro

Som det fremgår af overskriften, har jeg som landmand arealer beliggende i indsatsområderne for en række af de almene vandværker, som den igangværende høring indbefatter (ud over de i overskriften nævnte almene vandværker har jeg også arealer i indsatsområderne for Baunens og Vinkel Sdr. sogns vandværker). Da både min svineproduktion og min virksomhed som sådan er afhængig af, at jeg fortsat kan dyrke disse arealer så omkostningseffektivt som muligt, og da jeg samtidig er stor aftager af vand fra flere af vandværkerne, har jeg en meget stor interesse i, at de tiltag og indsatser der måtte følge af indsatsplanerne, sker på baggrund af den størst mulige faglighed, så mine og vandværkernes omkostninger ikke øges unødigt. Jeg har derfor med stor interesse deltaget i orienteringsmødet om indsatsplanerne og har efterfølgende drøftet indsatsplanernes betydning med naboer og landmandskolleger og med rådgivere fra LMO. I forlængelse af disse drøftelser, har jeg bedt planteavlskonsulent Lars Jørgensen, LMO formulere nedenstående høringssvar, da jeg finder det vigtigt, at repræsentanter for lodsejerne i forbindelse med høringen sætter ord på de tanker og bekymringer, som indsatsplanerne giver anledning til hos mig og andre berørte landmænd i området.

Som aftager af drikkevandet er jeg selvfølgelig interesseret i, at det vand der kommer ud af vandhanerne ikke giver anledning til kendte sundhedsrisici. Af høringsmaterialet fremgår det, at Viborg kommune i den sammenhæng arbejder med en meget lav grænseværdi for nitrat, og at der kan blive tale om både vidtgående og omkostningsfulde dyrkningsmæssige indgreb i landbrugsdriften i dele af indsatsområderne, hvis flere målinger viser, at nitratindholdet i en given boring nærmer sig den lokalt fastsatte sikkerhedsgrense på 10 mg/l, selv om det er langt under lovkravet på 50 mg/l og andre kommuner opererer med højere grænseværdier end de 10 mg/l. Jeg vil derfor både som landmand og som forbruger henstille til, at man i god tid før der bliver tale om dyrkningsmæssige indgreb sikrer sig, at en evt. forøgelse af nitratindholdet i det oppumpede vand ikke skyldes oversete punktkilder, utætte borer eller gamle skader fra tidligere tiders mindre restriktive landbrugsdrift. Drikkevandet er mange år om at nå frem til borerne, og det må derfor være meget væsentligt, at man måler på N-indholdet i det nydannede grundvand inden man dikterer konkrete indsatser, og at man på grundlag af målingerne i det nyeste grundvand og den bedst tilgængelige viden må konkludere, at der er et aktuelt behov for en ekstra indsats, der rækker ud over de mange generelle dyrkningsrelaterede tiltag og begrænsninger, der er vedtaget gennem de seneste år.

På orienteringsmødet i Rødkærsbro blev der henvist til en løbende opgørelse af nitratbelastningen fra landbrugsdriften via Viborg Kommunes aftale med en privat virksomhed (Conterra), der løbende beregner den teoretiske N-udvaskning fra hver enkelt markblok på basis af diverse dataudtræk fra fællesskemaer og gødningsregnskaber. I den forbindelse er det vigtigt, at man fra Viborg Kommunes side er opmærksom på, at Conterras tal fremkommer på baggrund af en teoretisk modelberegning, der er behæftet med meget stor usikkerhed, og at denne modelberegning ikke nødvendigvis inddrager de faktiske dyrkningsrelaterede tiltag i den enkelte mark. Hvis jeg som lægmand går ind og kigger på kortene og materialet om den teoretisk beregnede udvaskning fra rodzonen på Viborg Kommunens hjemmeside, savner jeg i høj grad en grundig redegørelse for den meget store usikkerhed, der ligger bag tallene!

Det er endvidere vigtigt, at man ved den løbende debat om drikkevandsbeskyttelsen ikke ukritisk sætter lighedstegn mellem et teoretisk beregnet N-indhold i det drænvand, der forlader rodzonen (Conterras tal) og N-belastningen i forhold til det nydannede grundvand. Her tyder et stort antal målinger af nitratindholdet i drænudløbene gennem de seneste år klart på, at de hidtil anvendte modeller i betydelig grad kan have overvurderet den faktiske udvaskning af N fra markerne, idet den modelberegnete udvaskning ikke har kunnet genfindes i drænvandsprøverne. Hvis ikke andet understreger disse drænvandsmålinger, at det er indviklede processer vi har med at gøre, og at mange forskellige faktorer har indflydelse på udvaskningen af N fra rodzonen og den efterfølgende reduktion af N-indholdet der sker, når det afdrænede vand bevæger sig fra rodzonen mod grundvandsspejlet.

Som landmænd har vi løbende tilpasset os et stadigt stigende antal generelle restriktioner, regler og dyrkningsrelaterede begrænsninger, der bl.a. har til hensigt at sikre en bedre generel beskyttelse af vores grundvand. Hvis vi en dag står i en situation, hvor jeg som led i den lokale drikkevandsbeskyttelse bliver påført ekstra lokale krav for at beskytte det nydannede grundvand under en af mine marker, er det særdeles vigtigt for mig, at de krav jeg mødes med tager udgangspunkt i den fagligt set nyeste og sikreste viden. Lige så vigtigt vil det være, at jeg tidligst muligt inddrages, så jeg har reel mulighed for at blive hørt, og så vi i fællesskab kan finde frem til de mest optimale løsninger. Derudover vil det være vigtigt, at den compensation jeg tilbydes, reelt dækker de påførte direkte og indirekte tab for min virksomhed, herunder tab som følge af defigurering af marker og dårligere arrondering, ekstra omkostninger til transport af husdyrgødning og afgrøder og ekstra omkostninger til rådgivning.

Med venlig hilsen

Lars Jørgensen, LMO Planteavl

for Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro

Høringssvar for indsatsplan for Vindum vandværk, samt de berørte vandværker der berører min ejendom.

Viborg kommune har udsendt en indsatsplan for Vindum vandværk. Ud fra kortet, der danner baggrund for indsatsplanen, tillader jeg mig at medtage de vandindvindingsområder fra vandværkerne Tange, Fårup, Brandstrup, og Vindum Hede m.fl. vandværker, da disse berører min ejendom, og som jeg ser det ud fra kortet vil beskyttelsesområdet udgøre ca. 90 % af mit areal på ejendommen for disse vandværker – i mit høringssvar.

Nitrat

Indledningsvis vil jeg gerne stille spørgsmål ved kortets rigtighed mht. de enkelte vandværkers indvirkningsopland, linjeføringen virker ikke faglig og følger flere steder veje og andre linjeføringer.

Oplandet, i forhold til den indvindings vandmængde de enkelte vandværker modtager, virker også meget stort.

Landbruget har gennem efterafgrøder og bedre kontrolleret tildeling af gødning (handelsgødning, husdyrgødning, og slam m.m.) nedbragt udledningen af nitrat til grundvandet gennem årene. Ifølge målinger er nitraten i den øvre del af grundvandet generelt faldende jf. status over målinger af grundvand, og det er jo interessant i forhold til, at denne er fødekilde til det dybere liggende grundvand. Der er et lovkrav om grænseværdier for nitrat i drikkevand på max 50 mg/l, og som jeg forstår det, ønsker kommunen nu at starte en indsatsplan fra allerede 10 mg/l, hvor den lovmæssige nye indsatsplan starter fra omkring 37 mg/l.

Vi bør have in mente, at det er i en periode, hvor nitraten i grundvandet er faldende.

Kommunen ønsker også slam udfaset. Jeg har modtaget slam ud fra godkendte analyser og godkendt indhold. Dette er en del af min indtjening, og det er også en del af vores bæredygtighed i brug af klodens ressourcer, og så lang tid bestemmelserne overholdes, mener jeg, det bør være tilladt.

Pesticider

Landbruget har en godkendelse til brug af forskellige pesticider, en godkendelse der gives af miljøministeriet, hvor der er en række krav til brug af disse. Og jeg vil gøre krav gælden, at det er disse bestemmelser indsatsplanen skal leve op til.

Analyse på forurenede vandboringer er ca 99 % punktforurenede, fra steder hvor der er sprøjtet omkring borerne med ikke landbrugsrelateret sprøjtning og med produkter, der er udgåede i både brug og godkendelse for mange år siden. Spor af forskellige kemiske stoffer vil aldrig kunne stoppes. Det er spor fra forskellige typer både i og uden for landbrugets produktion, der kan spores, og grænseværdien bliver heldigvis sjældent overskredet udover på steder med punktforurening.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at lovgivningsmæssigt har vi Danmark nogle af de strengeste krav i verden om godkendelse, kontrol og brug af hjælpestoffer (gødning, plantebeskyttelse og jordbearbejdning), hvilket minimerer forureningen fra landbruget.

Kommentarer

Med hensyn til indsatsplanen vil jeg gerne bevare retten til at kunne omlægge til økologi, selv om dette kan medføre højere produktion af kvælstofproducerende planter og øget bearbejdning af jorden, med derved større nitrat og co2 afgivelse.

I den anførte indsatsplan bør vi som lodsejer have nogle konkrete data omkring indsats, samt data om at kommunen forpligter sig til at lave den mindst mulige indgribende indsats.

Skulle der laves en indsatsplan, der giver fremadrettede begrænsninger i driften af ejendommen, skal disse kompenseres fuldt ud både de direkte og de afledte heraf.

Med venlig hilsen

Hans de Neergaard

Vindumovergaard

8850 Bjerringbro

515725556

Viborg Kommune
Teknik & Miljø Natur og Vand
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Viborg

9. august 2019

Mobil

2999 5734

Mail

laj@lmo.dk

Høringssvar til indsatsplaner for Rødkærsbro – Sdr. Rind – Vinkel By – Højbjerg og Vindum vandværker for landmand Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro

Som det fremgår af overskriften, har jeg som landmand arealer beliggende i indsatsområderne for en række af de almene vandværker, som den igangværende høring indbefatter (ud over de i overskriften nævnte almene vandværker har jeg også arealer i indsatsområderne for Baunens og Vinkel Sdr. sogns vandværker). Da både min svineproduktion og min virksomhed som sådan er afhængig af, at jeg fortsat kan dyrke disse arealer så omkostningseffektivt som muligt, og da jeg samtidig er stor aftager af vand fra flere af vandværkerne, har jeg en meget stor interesse i, at de tiltag og indsatser der måtte følge af indsatsplanerne, sker på baggrund af den størst mulige faglighed, så mine og vandværkernes omkostninger ikke øges unødigt. Jeg har derfor med stor interesse deltaget i orienteringsmødet om indsatsplanerne og har efterfølgende drøftet indsatsplanernes betydning med naboer og landmandskolleger og med rådgivere fra LMO. I forlængelse af disse drøftelser, har jeg bedt planteavlskonsulent Lars Jørgensen, LMO formulere nedenstående høringssvar, da jeg finder det vigtigt, at repræsentanter for lodsejerne i forbindelse med høringen sætter ord på de tanker og bekymringer, som indsatsplanerne giver anledning til hos mig og andre berørte landmænd i området.

Som aftager af drikkevandet er jeg selvfølgelig interesseret i, at det vand der kommer ud af vandhanerne ikke giver anledning til kendte sundhedsrisici. Af høringsmaterialet fremgår det, at Viborg kommune i den sammenhæng arbejder med en meget lav grænseværdi for nitrat, og at der kan blive tale om både vidtgående og omkostningsfulde dyrkningsmæssige indgreb i landbrugsdriften i dele af indsatsområderne, hvis flere målinger viser, at nitratindholdet i en given boring nærmer sig den lokalt fastsatte sikkerhedsgrense på 10 mg/l, selv om det er langt under lovkravet på 50 mg/l og andre kommuner opererer med højere grænseværdier end de 10 mg/l. Jeg vil derfor både som landmand og som forbruger henstille til, at man i god tid før der bliver tale om dyrkningsmæssige indgreb sikrer sig, at en evt. forøgelse af nitratindholdet i det oppumpede vand ikke skyldes oversete punktkilder, utætte borer eller gamle skader fra tidligere tiders mindre restriktive landbrugsdrift. Drikkevandet er mange år om at nå frem til borerne, og det må derfor være meget væsentligt, at man måler på N-indholdet i det nydannede grundvand inden man dikterer konkrete indsatser, og at man på grundlag af målingerne i det nyeste grundvand og den bedst tilgængelige viden må konkludere, at der er et aktuelt behov for en ekstra indsats, der rækker ud over de mange generelle dyrkningsrelaterede tiltag og begrænsninger, der er vedtaget gennem de seneste år.

På orienteringsmødet i Rødkærsbro blev der henvist til en løbende opgørelse af nitratbelastningen fra landbrugsdriften via Viborg Kommunes aftale med en privat virksomhed (Conterra), der løbende beregner den teoretiske N-udvaskning fra hver enkelt markblok på basis af diverse dataudtræk fra fællesskemaer og gødningsregnskaber. I den forbindelse er det vigtigt, at man fra Viborg Kommunes side er opmærksom på, at Conterras tal fremkommer på baggrund af en teoretisk modelberegning, der er behæftet med meget stor usikkerhed, og at denne modelberegning ikke nødvendigvis inddrager de faktiske dyrkningsrelaterede tiltag i den enkelte mark. Hvis jeg som lægmand går ind og kigger på kortene og materialet om den teoretisk beregnede udvaskning fra rodzonen på Viborg Kommunens hjemmeside, savner jeg i høj grad en grundig redegørelse for den meget store usikkerhed, der ligger bag tallene!

Det er endvidere vigtigt, at man ved den løbende debat om drikkevandsbeskyttelsen ikke ukritisk sætter lighedstegn mellem et teoretisk beregnet N-indhold i det drænvand, der forlader rodzonen (Conterras tal) og N-belastningen i forhold til det nydannede grundvand. Her tyder et stort antal målinger af nitratindholdet i drænudløbene gennem de seneste år klart på, at de hidtil anvendte modeller i betydelig grad kan have overvurderet den faktiske udvaskning af N fra markerne, idet den modelberegnete udvaskning ikke har kunnet genfindes i drænvandsprøverne. Hvis ikke andet understreger disse drænvandsmålinger, at det er indviklede processer vi har med at gøre, og at mange forskellige faktorer har indflydelse på udvaskningen af N fra rodzonen og den efterfølgende reduktion af N-indholdet der sker, når det afdrænede vand bevæger sig fra rodzonen mod grundvandsspejlet.

Som landmænd har vi løbende tilpasset os et stadigt stigende antal generelle restriktioner, regler og dyrkningsrelaterede begrænsninger, der bl.a. har til hensigt at sikre en bedre generel beskyttelse af vores grundvand. Hvis vi en dag står i en situation, hvor jeg som led i den lokale drikkevandsbeskyttelse bliver påført ekstra lokale krav for at beskytte det nydannede grundvand under en af mine marker, er det særdeles vigtigt for mig, at de krav jeg mødes med tager udgangspunkt i den fagligt set nyeste og sikreste viden. Lige så vigtigt vil det være, at jeg tidligst muligt inddrages, så jeg har reel mulighed for at blive hørt, og så vi i fællesskab kan finde frem til de mest optimale løsninger. Derudover vil det være vigtigt, at den compensation jeg tilbydes, reelt dækker de påførte direkte og indirekte tab for min virksomhed, herunder tab som følge af defigurering af marker og dårligere arrondering, ekstra omkostninger til transport af husdyrgødning og afgrøder og ekstra omkostninger til rådgivning.

Med venlig hilsen

Lars Jørgensen, LMO Planteavl

for Arne Søndergård, Faldborgvej 8, 8840 Rødkærsbro

Per Egede Jensen
Miljøtekniker
Tel. +45 7841 1917

Per.Jensen@ru.rm.dk
Regional Udvikling • Region Midtjylland
Skottenborg 26 • DK- 8800 Viborg
www.jordmidt.dk

Att. Claus Holst Iversen og Ruslana Gladnyeva

Den.23.08.2019

Bemærkninger til indsatsplaner i Rødkærsbroområdet

Region Midtjylland har følgende bemærkninger til forslag til indsatsplaner for Højbjerg, Mammen, Rødkærsbro, Sdr. Rind, Tange, Vindum og Vinkel By vandværker i Rødkærsbro området.

Arealanvendelse

Det fremgår i afsnittet "Arealanvendelse" for Vinkel By IP: "Inden for området findes en række mindre virksomheder, såsom foreninger og forskellige typer detailhandel." I IP for Rødkærsbro fremgår: "Området er præget af mindre og større virksomhed, her IBF-Beton (Rødkærsbro Betonvarefabrik). Samtidigt er opført en del parcelhuse og blandet boliger i den sydlige del af indvindingsoplandet." – Der må være tale om mindre virksomheder? Lignende tekst foreslås medtaget i de andre områder, måske tilføjet/udbygget med oplysninger om evt. landbrug, gartnerier/plantager eller andre forhold, der indgår i kommunens risikovurdering af indenfor indvindingsoplandet.

Afsnit om jordforurening

Jordforurening fra kortlagte grunde er i IP for Vindum Vandværk kun omtalt i afsnittet "Potentielle forureningskilder" med følgende eneste tekstafsnit således:

"Tidligere tiders brug af miljø- og sundhedsskadelige kemikalier, håndtering af affald mv. betyder, at der på en række lokaliteter i Danmark er forurenede grunde, **hvorfra der sker eller kan ske udvaskning af forurenende stoffer til grundvandet. Indsatsen overfor forurenede grunde sker primært efter jordforureningsloven og varetages af regionerne. Regionens indsats omfatter grunde hvor der kan være problemer for beboelser, institutioner og lignende, samt grunde indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser eller indenfor indvindingsoplande for vandværker.**"

Teksten markeret med **rødt** ovenfor ønskes slettet og i stedet tilføjet følgende tekst, hvilket også er relevant i de andre indsatsplaner:

.....hvorfra der sker eller kan ske jordforurening med skadelig virkning på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Arbejdet med undersøgelser og oprydning af jordforurening kortlagt efter jordforureningsloven varetages primært af regionerne. Regionens indsats efter 2019 omfatter desuden internationale beskyttelsesområder, vandløb, søer og fjorde eller kystvand målsat i statens vandplaner, som er påvirket af udsivende jordforurening.

Vi foreslår, at der yderligere medtages nedenstående tekstafsnit om "Jordforurening" i indsatsplanen for Vindum Vandværk i forbindelse med en uddybning af de potentielle forureningskilder. Teksten ønskes også anvendt i de andre indsatsplaner.

"Tidligere tiders brug af miljø- og sundhedsskadelige kemikalier, håndtering af affald mv. betyder, at der på en række lokaliteter i Danmark er forurenede grunde, hvorfra der sker eller kan ske jordforurening med skadelig virkning på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Indsatsen overfor forurenede grunde sker primært efter jordforureningsloven og varetages af regionerne. Jordforureningsloven skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Arbejdet med undersøgelser og oprydning af jordforurening kortlagt efter loven varetages primært af regionerne med bistand af kommunerne.

Regionens indsats omfatter grunde, hvor der kan være problemer for beboelser, institutioner og lignende, samt grunde indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser eller indenfor indvindingsoplande for vandværker. Regionens indsats efter 2019 omfatter desuden internationale beskyttelsesområder, vandløb, søer og fjorde eller kystvand målsat i statens vandplaner, som er påvirket af udsivende jordforurening.

Kortlægningen efter jordforureningsloven omhandler grunde, der måske er forurenede (V1-kortlagt på vidensniveau 1), grunde med konstateret forurening (V2-kortlagt på vidensniveau 2) og grunde, som er udgået af kortlægningen. Udgåede grunde er frikendt for betydende forurening på baggrund af foreliggende oplysninger på tidspunktet, hvor grunden udgik af kortlægningen. Evt. efterfølgende potentielt forurenende aktiviteter er omfattet af kommunens tilsyn og er ikke regionens indsats. Det er også tilfældet på V1 og V2 kortlagte grunde i forhold til forurening opstået efter 2000.

Der er pr. 1. august 2019 ikke registreret grunde omfattet af kortlægningen indenfor indvindingsoplandet til Vindum Vandværk.

Da kortlægningen efter jordforureningsloven omfatter et stort antal lokaliteter fordelt over hele regionen, må det forventes at gå nogle årtier, før regionen har undersøgt og eventuelt afværget alle relevante forureninger omfattet af regionens indsats. Regionens foretager årligt en prioritering af indsatsen. Regionens kortlægning efter jordforureningsloven er en fortløbende proces. Ny viden kan derfor medføre, at der kommer grunde til, som ikke tidligere har været omfattet af jordforureningslovens kortlægninger. Opdaterede data med kortlagte grunde og regionens prioritering af undersøgelser mm. kan ses på kortet ovenfor. Opdaterede oplysninger om kortlagte grunde kan desuden findes på [regionens hjemmeside](#).

Kortet er ikke medtaget i IP for Vindum Vandværk hvorfor ovenstående afsnits sidste 2 sætninger ønskes ændret i denne IP til: Opdaterede data med kortlagte grunde og regionens prioritering af undersøgelser mm. findes på [regionens hjemmeside](#).

Den med **blå** markerede tekst ovenfor ændres, hvor der er kortlagte lokaliteter i oplandet, således i de forskellige indvindingsoplande.

Højbjerg Vandværk

Indenfor indvindingsoplandet til Højbjerg Vandværk er der pr. 1. august 2019 registreret 19 grunde omfattet af regionens kortlægning efter jordforureningsloven. 4 grunde er kortlagt som forurenede, 2 som muligt forurenede og 13 grunde er udgået af kortlægningen. Det er vurderet, at de forurenede kortlagte grunde (761-00017, 761-00086, 761-00092 og 761-00123) ikke udgør nogen betydende risiko for grundvandsressourcen og vandværket. De muligt forurenede grunde (761-00043 og 761-00127) undersøges af regionen i 2019 for afklaring af eventuel risiko i forhold til vandværket.

Mammen Vandværk

Indenfor indvindingsoplandet til Mammen Vandværk er der pr. 1. august 2019 registreret 7 grunde omfattet af regionens kortlægning efter jordforureningsloven. 1 grund er kortlagt som forurenet og 6 grunde er udgået af kortlægningen. Det er vurderet, at den forurenede kortlagte grund (761-00125) ikke udgør nogen betydende risiko for grundvandsressourcen og vandværket.

Rødkærsbro Vandværk

Indenfor indvindingsoplandet til Rødkærsbro er der pr. 1. august 2019 registreret 4 grunde omfattet af regionens kortlægning efter jordforureningsloven. 1 grund er kortlagt som muligt forurenet og forurenet (761-00004, Rødkærsbro losseplads) og 3 grunde er udgået af kortlægningen. Det er vurderet, at lossepladsen ikke udgør nogen betydende risiko for grundvandsressourcen og vandværket.

Sdr. Rind Vandværk

Indenfor indvindingsoplandet til Sdr. Rind Vandværk er der pr. 1. august 2019 registreret 7 grunde omfattet af regionens kortlægning efter jordforureningsloven. 2 grunde er kortlagt som forurenet og 5 grunde er udgået af kortlægningen. Det er vurderet, at den forurenede kortlagte grund (761-00092) ikke udgør nogen betydende risiko for grundvandsressourcen og vandværket. Den forurenede grund (791-00593) undersøges af regionen i 2019 for afklaring af eventuel risiko i forhold til vandværket.

Tange Vandværk

Indenfor indvindingsoplandet til Tange Vandværk er der pr. 1. august 2019 registreret 8 grunde omfattet af regionens kortlægning efter jordforureningsloven. 1 grund er kortlagt som muligt forurenet og 7 grunde er udgået af kortlægningen. Det er vurderet, at den muligt forurenede kortlagte grund (761-00153) ikke udgør nogen betydende risiko for grundvandsressourcen og vandværket.

Vinkel By Vandværk

Indenfor indvindingsoplandet til Vinkel By Vandværk er der pr. 1. august 2019 registreret 2 grunde omfattet af regionens kortlægning efter jordforureningsloven. Grundene er udgået af kortlægningen.

Øvrige potentielle forureningskilder

Det er i afsnittet i IP Vindum tilføjet : "Det er ikke alle potentielle forureningskilder, der udgør en risiko for alle dele af et opland. I fanen til venstre kommer kun en nærmere vurdering af de fundne potentielle forureningskilder, som kan udgøre en risiko for vandværket." Henvisningen fremgår ikke i IP til Rødkærsbro, Sdr. Rind og Højbjerg selv om flere aktiviteter og forhold ved de enkelte vandværker fremgår af fanen.

Så vidt jeg kan se, er det kun Landbrug – nitratudvaskningen, der herved er angivet som en mulig risiko i forhold til Vindum Vandværk.

Pesticid påvirkning er udover fra landbrug kun omtalt som en mulig risiko fra parcelhuse i omtalen af byen Rødkærsbro i IP Rødkærsbro og er ikke medtaget i afsnittet "Om indsatsplan" som et af de væsentligste problemer for vandværkerne? - Der er i følge indsatsplaner fundet pesticider i varierende omfang på Mammen, Sdr. Rind, Tange, Rødkærsbro og Vinkel By vandværker. Forhøjede og stigende sulfatindhold i alle vandværker indikerer, at der indvindes fra sårbare magasiner. Der er byer i indvindingsoplandene – dog ikke ved Vindum Vandværk - og flere andre mulige pesticidkilder.

Jordforurening er angivet som en risiko i alle IP, dog ikke i IP til Vindum, hvor der pt ikke registreret grunde omfattet af kortlægningen efter jordforureningsloven. – Regionen undersøger pt. 2 grunde i indvindingsoplandet til Højbjerg Vandværk, 1 grund i indvindingsoplandet til Rødkærsbro Vandværk og 1 grund i indvindingsoplandet til Sdr. Rind Vandværk for afklaring af eventuel risiko i forhold til vandværket. Det er vurderet, at de øvrige V1 og V2 kortlagte grunde ikke udgør nogen betydende risiko for grundvandsressourcen og områdets vandværker.

Det er kun i indvindingsoplandet til Vindum Vandværk, hvor der ikke er registreret grunde udgået af kortlægningen. Disse grunde er frikendt for betydende forurening på baggrund af foreliggende oplysninger på tidspunktet, hvor grunden udgik af kortlægningen. Evt. efterfølgende potentielt forurenende aktiviteter er omfattet af kommunens tilsyn og er ikke regionens indsats.

Vi foreslå at evt. omtale af konkrete udgåede lokaliteter, der kan være relevant for kommunal indsats, ikke medtages under jordforurening, men i stedet evt. fremgår i afsnittet om "Tilsyn med virksomheder".

Byer

Byen Rødkærsbro er den eneste by med en nærmere omtale i indsatsplanerne (IP Rødkærsbro Vandværk). Omtalen omhandler risikoforhold fra byens erhvervsområde (især RC beton) og at kommunen skal holde fokus på grundvandsbeskyttelse i forbindelse med tilsyn på RC-Beton. Der er desuden nævnt, at en uhensigtsmæssig brug af sprøjtemidler i byens parcelhusområde kan skade vandværket. Borgerne orienteres om grundvandsvenlig adfærd f.eks. i forhold til håndtering af pesticider og opfordres til ikke at anvende pesticider på egen grund.

Lignende omtale foreslås medtaget i andre IP med byer i indvindingsoplande.

Det fremgår af indsatsplanerne i afsnittet "Om indsatsplaner" at bl.a. byerne Rødkærsbro, Vinkel, Mammen og Sdr. Rind er de umiddelbart væsentligste problemer er for de enkelte vandværker. Det er vel også tilfældet for byerne Tange og Rødkærsbro placeret i indvindingsoplandene til hhv Tange og Højbjerg vandværker?

Større olietanke

Større olietanke er omtalt i enkelte af indsatsplanerne både når de er lokaliseret og når det ikke er tilfældet. – Vi foreslår, der medtages et afsnit med relevant tekst i alle indsatsplanerne. Større olietanke kan evt. tilføjes listen med potentielle forureningskilder, der er angivet i begyndelsen af afsnittet "Potentielle forureningskilder".

Kirkegårde

Kirkegårde er omtalt som potentiel forureningskilde i indsatsplanerne bl.a. på grund af en formodet anvendelse af pesticider på kirkegårdsarealer. Kommunen har dog ikke medtaget kirkegårdene under potentielle forureningskilder, som kan udgøre en risiko for vandværkerne. Hvad skyldes det?

Landbrug er også omtalt som en mulig potentiel forureningskilde med pesticider uden at pesticidhåndteringen er medtaget som en aktivitet, som kan udgøre en risiko for vandværkerne?

Det bemærkes, at der i indsatsplanernes tabeller er angivet såvel en særlig som generel indsats i forhold til landbrug og andre virksomheder, der anvender pesticider indenfor indvindingsoplandene.

Der er flere andre mulige pesticidkilder i indvindingsoplandene som også kan være relevant at omtale/risikovurdere og som evt. kan udgøre en risiko for vandværkerne, der kræver en indsats for at sikre ordentlig grundvandskvalitet. Andre mulige pesticidkilder - som f.eks. gartnerier, planteskoler, sportsanlæg og offentlige arealer m.fl. - foreslås derfor inddraget i kommunens gennemgang og risikovurdering af indvindingsoplandene.

Kommunens tilsyn med virksomheder

Vi foreslår, at kommunens tilsyn med virksomheder også er beskrevet i indsatsplanerne til Sdr. Rind, Vindum, Højbjerg og Vinkel By vandværker, som det er tilfældet i indsatsplanerne for Tange, Mammen og Rødkærsbro, i et selvstændigt tekstafsnit "Tilsyn med virksomheder".

Teksten fremgår under særlige indsatser, men er vel nærmere en generel og lovbunden indsats ala regionens indsats efter jordforureningsloven. Teksten kan evt. tilføjes, at kommunens indsats/tilsyn desuden omfatter grunde udgået af kortlægningen efter tidspunktet hvor grundene udgik af kortlægningen efter jordforureningsloven. Det er også tilfældet på muligt forurenede og forurenede kortlagte grunde i forhold til forurening opstået efter 2000.

Det er måske ikke hensigtsmæssigt at angive enkelte udgåede lokaliteter, hvor kommunal indsats kan være relevant, når kommunen ikke samtidig har udmeldt andre aktiviteter mm omfattet af kommunens tilsyn/indsats.

Der kan evt. henvises til regionens hjemmeside for nærmere oplysninger om områdets udgåede lokaliteter og andre grunde omfattet af kortlægningen efter jordforureningsloven.

Der er i flere af indsatsplanernes tabeller angivet såvel en generel og en særlig kommunal indsats : "Tilsyn med vaskepladser, landbrug og andre virksomheder". Den generelle indsats indebærer, at tilsyn med landbrug og andre virksomheder, der anvender pesticider indenfor indvindingsoplandet målrettes mod forhold af betydning for grundvandsbeskyttelsen. Den særlige indsats indebærer, at vaskepladser tilhørende større landbrug og gartnerier lokaliseres indenfor indvindingsoplandet samt at kommunens tilsyn med vaskepladsen målrettes forhold af betydning for grundvandsbeskyttelsen.

Vi foreslår, at aktiviteterne i den generelle indsats medtages i IP til Mammen, Sdr. Rind og Vindum vandværker samt at aktiviteterne i den særlige indsats medtages i IP til Tange, Sdr. Rind, Rødkærsbro og Vinkel vandværker. Orienteringen af kommunen er i enkelte IP oplyst til at skulle ske til kommunens grundvandsgruppe og i andre til Natur & Vand?

Supplerende forklaring er ikke angivet mht fokus på pesticider – fokus er vel også relevant på andre mulige grundvandstruende aktiviteter og andre forurenede miljøfremmede stoffer.

Vi har tidligere anbefalet kommunen at lave en generel beskrivelse og liste over tilsynsobjekter med angivelse af tilsynsfrekvens og afvejning af grundvandsrisiko i forhold til pesticider, chlorerede opløsningsmidler og andre flygtige potentielt grundvandstruende stoffer. Anbefalingen er fortsat gældende, herunder med inddragelse af oplysninger om hvilke af de udgåede, V1 og V2 kortlagte grunde kommunen fører tilsyn med.

Bemærkninger til afsnittet "Overvågning af nitratudvikling"

Kommunen har i alle indsatsplaner under særlige indsatser i afsnittet "Overvågning af nitratudvikling" vurderet evt. behov for at gøre en indsats overfor nitrat. Vandværkernes sulfat- og nitratindehold er omtalt og konkrete indsatser er angivet. Der bør af hensyn til bl.a. vandværket tilføjes kommunens vurdering af, om grundvandsressourcen er særlig følsom for forurening og/eller om der er påvist betænkelig udvikling i den generelle grundvandskvalitet i et omfang, hvor indsats enten er nødvendig nu eller på et senere tidspunkt. Omfanget af indsatserne bør også fremgå, som det er tilfældet med nitrat.

Bemærkninger til afsnittet "Forurenede grunde efter jordforureningsloven"

Afsnittet er med under særlige indsatser i IP for Vinkel By, Højbjerg By, Mammen og Rødkærsbro Vandværker og foreslås desuden medtaget i IP for Sdr. Rind, Vindum og Tange vandværker bl.a. på grund af forhøjede og stigende sulfatindhold. Afsnittet beskriver indsats, når der påvises miljøfremmede stoffer over detektionsgrænsen og hvor grundvandsressourcen anses for at være særlig følsom for forurening med miljøfremmede stoffer.

Vi foreslår, at overskriften ændres, da indsatsen involverer kommunen og regionen i forskelligt omfang på grund af risiko for påvirkning fra såvel ældre som nyere forureningskilder. En ny overskrift kan f.eks. være "Overvågning af miljøfremmede stoffer".

Kommunen har i alle indsatsplaner under særlige indsatser i afsnittet "Overvågning af nitratudvikling" vurderet evt. behov for at gøre en indsats overfor nitrat. Vandværkernes sulfat- og nitratinhold er omtalt og konkrete indsatser er angivet, hvor der er behov for reduktion af nitratudvaskningen. Hvor der ikke er vurderet at være et behov er der i stedet beskrevet hvilken indsats der er nødvendig, hvis der viser sig et behov på et senere tidspunkt.

Vi forslår, at kommunen foretager en lignende vurdering og beskrivelse i forhold til indhold af pesticider og andre miljøfremmede stoffer i dette afsnit.

Vi foreslår desuden, at der i tabellen med særlige indsatser til føjes en retningslinje ved fund af miljøfremmede stoffer over analysemetodernes detektionsgrænser.

Under de generelle indsatser er der i tekstafsnittet "Overvågning" henvist til retningslinjen "Overvågning af nitrat", når nitratkoncentrationen overstiger 5 mg/l. En lignende henvisning til ovennævnte retningslinje for miljøfremmede stoffer kan medtages ved fund af miljøfremmede stoffer over analyse metodernes detektionsgrænser.

Vi har på baggrund af ovenstående udarbejdet et nyt forslag i særskilt tekst til den faseinddelte indsats ved fund af miljøfremmede stoffer. Teksten kan medtages i dette afsnit:

Overvågning af miljøfremmede stoffer

Når der påvises miljøfremmede stoffer i en vandforsyningsboring, gribes sagen an i følgende 3 faser:

Fase 1) Der skal i første omgang hurtigst muligt udtages en omprøve af påviste miljøfremmede stoffer. Analysefrekvens og omfang aftales nærmere, herunder om der skal suppleres med analyser ud over vandværkets ordinære analyseprogram fastsat af kommunen.

Kommunen, vandværket og regionen (arbejdsgruppen) drøfter situationen i fællesskab og der tages stilling til opfølgende tiltag bl.a. afvejet ud fra indholdets koncentrationsniveau og udvikling samt kendskab til potentielle forureningskilder lokaliseret i forbindelse med indsatsplanen, sårbarhed, eksisterende og fremtidig indvinding.

Hvis indholdet overstiger drikkevandkriteriet eller hvis indholdet i omprøven enten svarer til eller er øget i forhold til tidligere resultater, skal der tages stilling til opfølgende tiltag.

Kommunen kan i samråd med Styrelsen for Patientsikkerhed give dispensation, hvis det ledningsførte vand overskrider drikkevandskriterierne. Dispensationen vil være midlertidig og kan tilknyttes vilkår f.eks. om undersøgelser, overvågning og driftsændringer.

Hvis der ikke er fund i omprøven revurderes vandværkets kontrolprogram og evt. behov for opfølgende undersøgelser aftales i arbejdsgruppen.

Hvis der er fund eller større indhold i omprøven, foretages der undersøgelser som beskrevet i fase 2.

Fase 2) Vandværket foretager supplerende analyser af råvand og evt. også af drikkevand. Der tages stilling til om der er tale om en punkt-, flade- eller en linjekilde bl.a. via regionens vurdering ud fra Miljøstyrelsens skelnenværktøj ved fund af pesticider samt om forureningen er omfattet af regionens eller kommunens indsats.

Situationen drøftes løbende med arbejdsgruppen, og der tages stilling til evt. behov for opfølgende og afhjælpende tiltag, herunder hvilke løsningstiltag og undersøgelser der kan være relevante, og om der evt. er behov for yderligere opsporing af forureningskilder for at komme frem til den mest brugbare løsning. Evt. yderligere opsporing af mulige forureningskilder foretages og aftales nærmere af kommunen og regionen. Landbrugets organisationer og andre med lokalkendskab inddrages efter behov. Der vil være fokus på såvel nye som ældre punktkilder med inddragelse af seneste erfaringer på området, som f.eks. fund af nye pesticider i grundvandet.

I drøftelserne indgår bl.a. kommunens og vandværkets vurdering af om der er tale om en boringsbetinget eller en magasinbetinget spredningsvej og om der er behov for iværksættelse af en midlertidig løsning. Løsninger rettes i første omgang mod driftsændringer i vandværksdriften.

Hvis der er tale om en væsentlig pesticidforurening fra en fladekilde, skal brug af pesticider indeholdende det aktive stof ophøre indenfor indvindingsoplandet.

Hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til vurderingen af de påviste indhold af miljøfremmede stoffer iværksettes fase 3.

Fase 3) Denne fase foregår i fortsat tæt dialog og samarbejde i arbejdsgruppen for at sikre den bedste løsning. Hvis alt tyder på en ældre punktkilde af en vis styrke er det regionen, der skal sikre undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning. Ved en nyere punktkilde er det kommunen eller Miljøstyrelsen, der skal sørge for at udføre tiltag..

Regionens undersøgelser og evt. yderligere indsats omfatter kun punktkilder primært med drift før år 2000 og hvor kommunen eller anden tilsynsmyndighed ikke kan påbyde en ansvarlig forurener at foretage undersøgelser mm. Regionens indsats sker som hovedregel ud fra en overordnet årlig prioritering på tværs af regionen med respekt for regionens grundvandsstrategi, planlægning og indsats i øvrigt.

I regionens prioritering indgår undersøgelse og opsporing af punktkildeforureninger opdaget bl.a. ved udtræk fra regionens vandkemidatabase med analyseresultater af miljøfremmede stoffer f.eks. fra indvindingsboringer. Vandkemidatabasen opdateres løbende og trækker analysedata bl.a. med pesticider og chlorerede opløsningsmidler fra Jupiter og regionens GeoGIS og er visualiseret på webgis.

Der foretages en lignende faseinddelt indsats i forhold til mulige forureningskilder, hvor der ikke er påvist miljøfremmede stoffer, men hvor grundvandsressourcen anses for at være særlig følsom for forurening og/eller hvor der er påvist betænkelig udvikling i den generelle grundvandskvalitet. Indsatsen foretages i indvindingsoplande, særlige drikkevandsområder og i områder med nye kildepladser. Indsatsen foretages i en prioriteret rækkefølge bl.a. afvejet ud fra sårbarhed, eksisterende og fremtidig indvinding. Rækkefølgen aftales af kommunen og regionen.

Bemærkninger til tabeller med generelle og særlige indsatser "Forurenede grunde efter jordforureningsloven"

Den generelle indsats af forurenede grunde ønskes omtalt således i alle indsatsplanerne:

Indvindings-oplandet = Indsatsområde udpeget	Forurenede grunde registreret i henhold til lov om jordforurening	Region Midt. Regionens indsats sker som hovedregel ud fra en overordnet årlig prioritering på tværs af regionen
--	---	---

både efter §13 og §13a i Vandforsyningsloven	undersøges og oprenses i henhold til denne tabel.	med respekt for regionens grundvandsstrategi, planlægning og indsats i øvrigt.
--	---	--

Der er i tabeller under særlig indsats i indsatsplanerne til Mammen, Rødkærsbro og Højbjerg vandværker medtaget omtale af undersøgelse på enkelte grunde:

Grunden (761-00156) omtalt i IP Mammen er undersøgt og udgået af kortlægningen. I IP er RC beton (791-00578) og Rødkærsbro losseplads (761-00004) omtalt. Begge lokaliteter er undersøgt - RC beton er udgået af kortlægningen, mens lossepladsen er V1 og V2 kortlagt. Det er vurderet, at lossepladsen ikke udgør nogen betydelig risiko for grundvandsressourcen og vandværket.

De muligt forurenedede grunde (761-00043 og 761-00127) er omtalt i IP til Højbjerg Vandværk. Grunden undersøges af regionen i 2019 for afklaring af eventuel risiko i forhold til vandværket. Der foreligger ikke tabel for Sdr. Rind Vandværk, hvor den forurenedede grund (791-00593) undersøges af regionen i 2019 for afklaring af eventuel risiko i forhold til vandværket.

Det foreslås, at omtalen af forurenedede grunde i tabeller med særlig indsats kun medtages hvor der pågår regions indsats. Omtalen/beskrivelsen ønskes foretaget med teksten anvendt i IP til Rødkærsbro Vandværk med oplysningen om undersøgelse i 2019.

Bemærkninger til "Information til borgere"

Tabellernes særlig indsats mht "Information til borgere" bør medtages i alle indsatsplaner med boligområder indenfor indvindingsoplandet. – Det er ikke tilfældet i IP til Vinkel By Vandværk. Der foreligger ikke tabel for Sdr. Rind Vandværk.

Andre bemærkninger til indsatsplanerne

- Vi ønsker orientering ved forhold der kan betyde, at indsatsplanen skal revideres. Det er f.eks. tilfældet i forbindelse med den generelle indsats og resultater i forbindelse med "Overvågning".
- BNBO områdets størrelse bør omtales/angives mere præcist
- IP til Sdr. Rind Vandværk mangler afsnit, tekst, generelle og særlige indsatser

Ordforklaringer

Indsatsplanernes ordforklaringer ønskes ændret i alle indsatsplanerne som angivet i det følgende. Teksterne er hentet fra vores webgis.

- Indsats grundvand: Udgør forureningen på en grund kortlagt efter jordforureningsloven en risiko i forhold til grundvand indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser eller indenfor indvindingsoplande til vandværker, foretager regionen nærmere undersøgelser eller afværgeforanstaltninger. Arealanvendelsen, målsat vandmiljø og internationale beskyttelsesområder er ikke nødvendigvis truet af forurening.
- Indsats arealanvendelse: Udgør forureningen på en grund kortlagt efter jordforureningsloven en risiko i forhold til en aktuel anvendelse af grunden til bolig, institutioner og lign., foretager regionen nærmere undersøgelser eller afværgeforanstaltninger. Grundvandet, målsat vandmiljø og internationale beskyttelsesområder er ikke nødvendigvis truet af forurening.

- **Indsats overfladevand og miljø:** Udgør forureningen på en grund kortlagt efter jordforureningsloven en risiko i forhold til internationale beskyttelsesområder, vandløb, søer og fjorde eller kystvand målsat i statens vandplaner, foretager regionen nærmere undersøgelser eller afværgeforanstaltninger. Arealanvendelsen og grundvandet er ikke nødvendigvis truet.
- **Regions indsats:** Regionens indsats omfatter grunde, hvor der kan være eller er forurening omfattet af jordforureningsloven, der kan udgøre eller udgør en risiko for beboelser, institutioner og lign. samt for grundvand indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser eller indenfor indvindingsoplande til vandværker. Regionens indsats efter 2019 omfatter desuden internationale beskyttelsesområder, vandløb, søer og fjorde eller kystvand målsat i statens vandplaner, som er påvirket af udsivende jordforurening.

Viborg Kommune, att. Grundvand
pr. email: cli@viborg.dk

Grundvandskortlægning
J.nr. MST-431-00066
Ref. TRINI
Den 11. juli 2019

Høringssvar til forslag til indsatsplaner for:

Højbjerg Vandværk
Mammen Vandværk
Rødkjærsbro Vandværk
Sdr. Rind Vandværk
Tange Vandværk
Vindum Vandværk
Vinkel By Vandværk

Miljøstyrelsen har den 29. maj 2019 modtaget Kommunens forslag til indsatsplaner i høring.

Vi har primært gennemgået indsatsplanen i forhold til de formelle krav til indsatsplaners indhold i vandforsyningsloven og bekendtgørelsen om indsatsplaner nr. 912 af 27.6.2016. Miljøstyrelsen har ikke forholdt sig til indsatsplanens faglige vurderinger, herunder rækkevidden og nødvendigheden af de foreslåede indsatser.

Miljøstyrelsen har kun få formelle bemærkninger til indsatsplanerne. Da mange af dem er fælles for alle eller flere af indsatsplanerne, gives kun et samlet høringssvar.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

- 1) Prioriteret område defineres i alle indsatsplanerne under **Grundvandskortlægning → Beskyttelsesområder**. Det er imidlertid kun for Rødkjærsbro Vandværk området er angivet i webgissen.
- 2) I indsatsplanen til Rødkjærsbro Vandværk henvises der under **Grundvandskortlægningen** til redegørelsen for Ørum, og under **Særlige indsatser → Indsats 1.1 Reduktion af Nitrat** henviser hjem i webgissen til et andet indvindingsopland.
- 4) I **Baggrund → Om indsatsplan** står der i alle indsatsplanerne, at det er Naturstyrelsen, som kortlægger OSD og indvindingsoplande. På nuværende tidspunkt varetages opgaven af Miljøstyrelsen.

5) I **Ordliste** og **Grundvandskortlægning** → **Beskyttelsesområder** er NFI og IO defineret. Disse definitioner fremstår lidt uklare.

6) I indsatsplanen for Sdr. Rind Vandværk fremgår fanerne **Særlige indsatser** og **Generelle indsatser** ikke. Miljøstyrelsen må derfor bemærke, at det ikke er angivet hvilke foranstaltninger, retningslinjer og overvågning, der skal gennemføres som følge af indsatsplanen.

7) I **Generelle indsatser** → **Indsatser for reduktion af pesticidbelastning** står der ” *Indsatsen, som følger af Tillægssaftale til Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021, beskriver at erhvervsmæssige arealer, landbrugsjord og lignende som ligger inden for BNBO inden 2022 skal udlægges til sprøjtefrie arealer.*” Ifølge tillægssaftalen skal kommunen ”*gennemgå alle BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål, mhp. at vurdere behovet for yderligere indsatser*”.

8) I **Generelle indsatser** → **Indsatser for reduktion af pesticidbelastning** står der ”*Indsatsen, som følger af [den nye statslige pesticidstrategi](#), omfatter et forbud mod påfyldning og opblanding af pesticider og vask af pesticidsprøjter inden for BNBO (Boringsnært beskyttelsesområde) herunder på vaskepladser*”. Jf. § 10 i bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler er eksisterende vaskerpladser i et vist omfang undtaget: ”*Forbuddet i lovens § 21 c, stk. 1, gælder ikke for vaskepladser, der er etableret på et areal før udpegning af arealet som boringsnært beskyttelsesområde.*”

9) Grundvandskortlægningen nævnes under **Grundvandskortlægning**, men er ikke resumeret adskilt fra kommunens vurderinger, og det er svært, at vurdere hvilke oplysninger, som stammer herfra. Det er ikke vurderet, om grundvandskortlægningen er resumeret korrekt.

Med venlig hilsen

Trine Lyngvig
Naturgeograf
93 58 82 33
trini@mst.dk